

TIÉD A VÁROS!

AZ **ORCZY KULTÚRKERT EGYESÜLET** VÁROSVÉDŐ MUNKACSOPORTJÁNAK
"TANULJ A VÁROSTÓL" CÍMŰ INGYENES VÁROSISMERETI SÉTAPROGRAMJA.

Sétálni mindig jó. Akár egyedül, akár csoportosan, vagy turistaként. Ezt mi is nagyon jól tudjuk, hisz évek óta hirdetjük városi sétáinkat. A Miénk a Ház! csapata eddig csak szervezett túrákat kínált, mostantól viszont tiéd lehet a város, akár egy egyéni séta keretében is!

Most neked kínálunk sétaútvonalakat, amelyeket privát módon élvezhetsz. Válassz egy kedvedre való útvonalat, töltsd le és nyomtasd ki vagy használd okostelefonodat, és már indulhatsz is! Nem kell előzetesen regisztrálni, nem kell a jó időjárásra várni, hanem akkor indulsz, amikor te szeretnéd. A séta ütemét is te diktálod, és ha szerencséd van, egy-két lépcsőház rejtett szépsége is feltárolhat, ha éppen a megfelelő pillanatban nyílik a bejárat kapu előtted. Házzal házzal haladva ismerheted meg egy-egy városrész történetét: a témát mi kínáljuk, az élményt magadnak szerzed.

Sétára fel, legyen a Tiéd a város!

A programot a Nemzeti Együttműködési Alap támogatta.

KÁVÉHÁZAK AZ ANDRÁSSY ÚTON

Budapest a 19 – 20. század fordulóján igazi kávéházas város volt a maga kb 500 kávéházával. Heltai Jenő szavaival: „a kávéház jobb modorra, udvariasságra, illedelmességre kényszerítette vendégeit. Nevelte és csiszolta őket. Újságot adott a kezükbe, művelte, oktatta, felvilágosította őket.” Talán emiatt is volt olyan nagyon népszerű dolog a kávéházba járás. Ha egy ismerősét el akarta érni az ember a még mobiltelefon és internet nélküli világban, elég volt, ha a szokott időben elment a törzshelyre, és bizonyára megtalálta a keresett célszemélyt. Az elegánsabb kávéházakba a kor neves közéleti szereplői, írók, költők, politikusok jártak. Voltak, akik csak azért ültek be meginni egy feketét valahova, hogy aztán elmondhassák: a szomszéd asztalnál Ady Endre ült.

Sétánkon – a teljesség igénye nélkül – az Andrassy út első szakaszának kávéházaival ismerkedhet meg, kedves olvasó! Induljon útra, és merüljön el a századforduló kiskanálcörgős kávéházi világában!

Haladási irány: Indulás az Andrassy út páratlan oldalán az Oktogonig. Ott át a páros oldalra, és vissza a Bajcsy Zsilinszky út felé.

1. ÁLLOMÁS – ANDRÁSSY ÚT 11.

MIRAMAR KÁVÉHÁZ

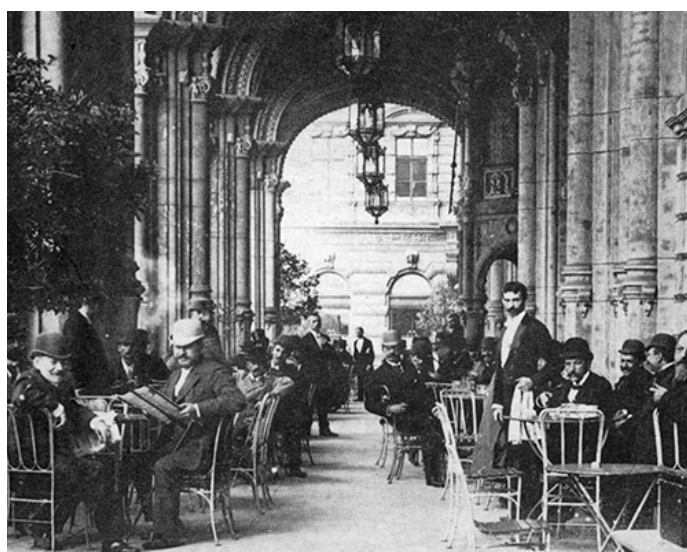
Hogy mennyire a mindennapi társas élet színterei voltak a kávéházak, annak bizonyítására álljon itt egy 1911-es újsághirdetés, ami a Miramar kávéházhoz kötődik: „Vasárnap és hétfőn itthon vagyok, adj életjelt magadról, ha lehetséges, jer hozzám egyedül vagyok, ők már elutaztak, ha esetleg nem vagy itthon, sürgönyözz Miramar kávéházba, és én hozzád megyek.” A kávéházzal egy évvel később már ezt olvashatjuk: „Bíróságilag lefoglalt bútorok, kávéházi berendezések, egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatnak.” Egyébként a Pilisi Turista Társaság hivatalos „székháza” itt működött a kávéház szuterénjében. Az ehhez hasonló plusz „funkcióval” a legtöbb kávéház rendelkezett.

2. ÁLLOMÁS – ANDRÁSSY ÚT 25.

DRECHSLER KÁVÉHÁZ

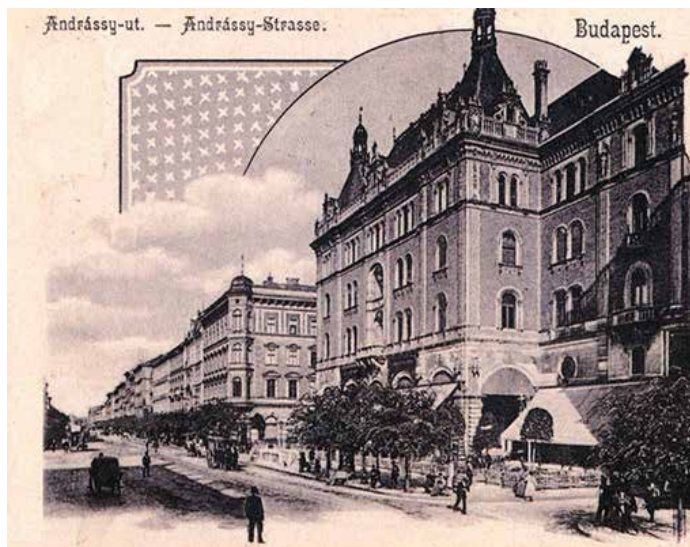
A soha nem látott pompával berendezett, tágas termekből álló kávéház 1885-ben nyílt meg. 1899-től a kávéház-étterem bérlője Drechsler Béla volt, innen az épület ragadvány-neve, ezért hívják Drechsler-palotának. A kényelmet gőzfűtés és villanyvilágítás szolgáltatta (Budapest utcáin ekkor még csupán gázlámpák pislogtak. A főváros áramellátás csak 1893-ban indult meg.) A kor neves énekesei, művészei, újságírói látogatták a kávé helyet, ami az Operaház közelsége miatt a fővárosi zenei élet egyik találkozóhelyévé is vált.

3. ÁLLOMÁS – ANDRÁSSY ÚT 27.

BUDAPEST KÁVÉHÁZ

„A Budapest kávéház tulajdonosa tisztelt vendégeivel tudatja, hogy a bécsi löversenyekről saját felküldött tudósítója által minden egyes futam lefolyása után 2 perczzel már pontos teleföntudósítást kap. Esténként Banda Marczy és fiai kedvelt zenekara hangversenyez. Kleiner Márkus, kávé” – írták a korabeli újságok a Budapest kávéhárról. Arra, hogy minden kávéháznak legyen valamilyen specialitása, valószínűleg nagy szükség volt, hisz a konkurencia óriási méretű volt az 1900-as évek Budapestjén. Ez idő tájt kb 500 kávé vendéglátóhely működött a városban. A Budapest kávéház a fent olvasott bedobásokkal csábította vendégeit.

4. ÁLLOMÁS – ANDRÁSSY ÚT 32. ÉS 35.

FRANÇAIS ÉS HELVÉCIA KÁVÉHÁZAK

A Nagymező utca két sarkát egy-egy kávéház foglalta el az 1900-as évek elején. Mindkettő arról volt híres, hogy a legtöbb félvilági nő ide járt, akik nyaranta sokszor a teraszokról csábítottak. A Helvéciát az Abbázia kávéház főpincére nyitotta 1899-ben egy korábbi kávéház helyén. Éjjelente zenés helyként működött, az itt beállított zongorán szerezte Reinitz Béla, zeneszerző a megzenésített Ady versek dallamait. A Francais kávéház 1900-ban nyert el ezt a nevet, szintén egy korábbi hasonló vendéglátóhelyet elfoglalva ezáltal. Belül az ébenfa burkolatú falakon kézzel vésett intarziák díszítették a páholyszerűen elválasztott fülkéket. A mennyezetet aranyozott stukkókkal díszítették, az enteriőrhez tartoztak a márvánnyal burkolt kandallók és rézdomborművek is. Az 1. világháború kitörésekor Ausztria kávéház lett a neve.

5. ÁLLOMÁS – ANDRÁSSY ÚT 45.

JAPÁN KÁVÉHÁZ

Nevét a belső falakat díszítő, japán hangulatú csempékről kapta. A kávéház igazi, városszerte számon tartott nevezetessége a művészasztal volt, amely az Andrassy útra néző szélső sarokablaknál állt. Körülötte az asztal törzsvendégei ültek: Kernstok Károly, Lechner Ödön, Szinyei Merse Pál, Donáth Gyula, Ferenczy Károly, Rippl-Rónai József, stb. Később több, írókból álló törzsasztal is kialakult itt, ahol Kassák Lajos, Németh Andor, Nagy Lajos, József Attila találkozott egymással, de Molnár Ferenc, Szép Ernő, Tersánszky Józsi Jenő, Bródy Sándor is épp úgy a kávéház visszajáró vendége volt. A vendéglátóhelynek több tulajdonosa is volt. A városi emlékezet talán Krasznér Menyhértet őrizte meg legtovább, aki „Budapestre Japánt varázsolt”.

6. ÁLLOMÁS – ANDRÁSSY ÚT 49.

ABBÁZIA KÁVÉHÁZ

Az 1888-ban megnyílt helyet hamarosan, a szomszédos üzlethelyiségek felvásárlásával, megnagyobbították, és így Budapest legnagyobb alapterületű kávéháza lett az Abbázia. Még impozánsabbá, fényessé és hatalmassá tették a belső tereket az óriási falra erősített tükrök. Ezek állítólag a Monarchia legnagyobbjai voltak. A közélet kávéházaként ismerte mindenki, hisz elsősorban politikusok látogatták a vendéglátóhelyet. Egy ideig a kor művészei is itt tartották fenn törzsasztalukat, ám egy alkalommal, miután összetűzésbe kerültek a tulajdonossal, áttelepültek a közeli Japán kávéházba.

7. ÁLLOMÁS – ANDRÁSSY ÚT 48.

NICOLETTI – KOVÁCS – SAVOY KÁVÉHÁZ

Az 1900-as évek elején olyan művészek jártak ide, mint Donáth Gyula, szobrász (a tatabányai és a budai várpalota kapujánál lévő tural szobrot ő készítette), Rippl-Rónai József, festőművész, Zala György, szobrász (Hősök tere szobrai). 1910-ben mint Kovács kávéház működött tovább, és a külső portált tiszta márványból alakították ki. 1919-ben, a Tanácsköztársaság időszaka alatt a rendszer hivatali helyiségeit alakították itt ki, majd később ismét kávéházként működött, és itt tartotta szerkesztőségi óráit a Forrás c. kommunista lap. 1934-től, mint Savoy kávéház működött, immáron újra, klasszikus kávémérő helyként.

8. ÁLLOMÁS – ANDRÁSSY ÚT 24.

HÁROM HOLLÓ ÉS AZ OPERA KÁVÉHÁZ

Az épület bejáratí ajtaja mellett emléktábla is hirdeti, hogy egykor itt működött a Három Holló nevezetű kocsmá, Ady Endre egyik törzshelye. A nagy költő a számára elkülönített szeparében írta több versét, itt fogadta barátait és üzleti társait. Az éjjel, nappal nyitva tartó vendéglátóhely eleinte a betűszedők, nyomdászok és artisták törzshelye volt, amelyet az Andrassy út Quasimopdjója, Trenk Emil vezetett. Krúdy hívta így ezt a valóban púpos embert, aki végül elszegényedve egy Dohány utcai vendéglőben volt pincér. Az emléktábla avatására viszont nem felejtett el egy koszorút küldeni. Amíg a Három Holló inkább kocsmá jellegű volt, addig a kapubejáratától jobbra elhelyezkedő Opera Kávéház, nevéhez méltóan, a zene iránt rajongók elegáns kávé helye volt. Belső kialakítása az Operaház művészeinek panteonja volt: a falambériával borított falakon énekesek, zeneszerzők, karmesterek, és maga Ybl képmásai néztek a vendégekre.

9. ÁLLOMÁS – ANDRÁSSY ÚT 20.

RÓMA, KÉSŐBB SZECESSZIÓ KÁVÉHÁZ

Az Andrássy úti kávéházak közül az egyetlen, amely máig hasonló funkcióval működik. 1896-ban Róma kávéház néven nyílt meg az Operaház közvetlen szomszédságában, de az 1900-as évek legelején már mint Szecesszió kávéházzal írnak az újságok. Mint minden kávéháznak, ennek is volt külön kártyaszobája (olykor verekedésektől hangos), és az Edison Kerékpár-Egyesület a kávéház klubhelyiségében tartotta összejöveteleit. Ma látható enteriőre, fali díszítése az eredetihez nagyon hasonló rekonstrukció.

10. ÁLLOMÁS – ANDRÁSSY ÚT 12.

MAGYAR KORONA KÁVÉHÁZ

A kávéház legnagyobb „specialitása” az volt, hogy a Nyugat szerkesztői, írói itt jöttek össze nagyon gyakran 1925 – 29 között, jöllehet, a lap hivatalos szerkesztősége ez idő tájt az Ilka utcában volt. A „lap ott csinálódott a Magyar Koronában” (Fodor József) Aki benézett a kávéház óriási ablakán, benn láthatta ülni többek között Osvát Ernőt, Gellért Oszkárt, Babits Mihályt, Zelk Zoltánt, Ilyés Gyulát, Szabó Lőrincet, de rendszeresen ott időzött Kassák Lajos is jellegzetes fekete kalapjában.

Sétánk itt véget ért. Köszönjük, hogy velünk sétált.

Fedezze fel Budapest szépségeit többi ingyenes sétánkon vagy várjuk szervezett túráinkon.

Tanuljunk a várostól! Legyen a miénk minden ház! www.mienkahaz.hu